

គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ នៅកម្ពុជា

Committee for Free and Fair Elections in Cambodia

ខុមហ្វ្រែល COMFREL

ថ្ងៃអង្គារ ០៥កើត ខែចេត្រ សំរឹទ្ធស័ក ព.ស ២៥៦២
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី០៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន

ការឃ្នាំមើល និងការផ្តល់ពិន្ទុលើលទ្ធផលនៃការបំពេញ/អនុវត្តន៍គោលនយោបាយ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៥

ក្រោយការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសតំណាងរាស្ត្រ រាជរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋសភានីតិកាលទី៥ ដែលដឹកនាំដោយគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា បានអនុវត្តគោលនយោបាយរបស់ខ្លួនដែលមាន០៤វិស័យធំៗ តាមរយៈការអនុវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់ទី៣ ដែលផ្តោតសំខាន់លើកំណើនការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាពនៅកម្ពុជា។ ខុមហ្វ្រែល បានធ្វើការឃ្នាំមើលទៅលើការបំពេញ/អនុវត្តន៍គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ក្នុងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញ ខុមហ្វ្រែល បានធ្វើការបែងចែកជាស្ថិតិស្ថេរភាពច្បាស់លាស់ និងមិនមានស្ថិតិស្ថេរភាពច្បាស់លាស់ ក្នុងការវាស់វែង។ សម្រាប់គោលនយោបាយ មានស្ថិតិស្ថេរភាពច្បាស់លាស់ ខុមហ្វ្រែលបានកំណត់រង្វាស់ក្នុងការវាយតម្លៃ ដូចជាសម្រេចបាន សម្រេចបានខ្លះ មិនសម្រេចបាន ឬបានតិចតួច។ ចំណែកឯ រង្វាស់នៃការផ្តល់ពិន្ទុលើការបំពេញ/អនុវត្តន៍គោលនយោបាយ មិនមានស្ថិតិស្ថេរភាពច្បាស់លាស់គឺ ពេញចិត្ត ពេញចិត្តខ្លះ មិនពេញចិត្ត។

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋសភានីតិកាលទី៥ បានសម្រេចពេញលេញនូវការបំពេញ/អនុវត្តន៍គោលនយោបាយ ចំនួន០៨ នៃ ១៦ចំណុច ដែលមានស្ថិតិស្ថេរភាពច្បាស់លាស់ រួមមាន៖ កំណើនសេដ្ឋកិច្ច៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រក្នុងអត្រា ០១% ក្នុងមួយឆ្នាំ ការបញ្ឈប់ការផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ការចុះបញ្ជីដីឲ្យបាន៧០%លើក្បាលដីត្រូវចុះបញ្ជីសរុប ការកសាងគោលនយោបាយជាតិស្តីពីលំនៅដ្ឋាន ការរៀបចំគោលនយោបាយដឹកជញ្ជូនក្នុងទីក្រុង ការពង្រីកការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីពីបណ្តាញជាតិ ឲ្យដល់ភូមិ និងការបង្កើតគោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីមុខរបរ និងការងារ។

ចំណែកឯគោលនយោបាយចំនួន០៦ រាជរដ្ឋាភិបាលអនុវត្ត ឬ/និងសម្រេចបានខ្លះៗ។ គោលនយោបាយទាំងនោះមានដូចជា៖ ការនាំអង្ករចេញឲ្យបាន០១លានតោន ការរក្សាផ្ទៃនេសាទទឹកសាប ការកែលម្អផ្លូវលំជនបទ៣០០ ទៅ៤០០គីឡូម៉ែត្រ ក្នុង១ឆ្នាំ ការទទួលបានសេវាទឹកស្អាតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គោលដៅចំនួនទេសចរណ៍ពីក្រៅប្រទេសឆ្នាំ២០១៨ និងការបន្តកសាងអនុវិទ្យាល័យឲ្យបានគ្រប់ឃុំ។

ប៉ុន្តែគោលនយោបាយចំនួន០២ រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្ត តែមិនអាចសម្រេចបាន ឬបានតិចតួចតាមការសន្យារបស់ខ្លួន។ គោលនយោបាយទាំងនោះមានដូចជា៖ គោលនយោបាយការរក្សាផ្ទៃដីដែលគ្របដណ្តប់ដោយព្រៃឈើ និងការដាក់ឲ្យដំណើរការរបបប្រាក់សោធននិវត្តន៍សម្រាប់កម្មករនិយោជិតក្នុងវិស័យឯកជន។

លទ្ធផលនៃការបំពេញ/អនុវត្តន៍គោលនយោបាយ មិនមានស្ថិតិស្ថេរភាពច្បាស់លាស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបានផ្តល់ពិន្ទុដោយប្រជាពលរដ្ឋសរុប២០៦០នាក់ ដែលបានចូលរួមក្នុងវេទិកាតាមរាជធានីខេត្ត ។ គោលនយោបាយ មិនមានស្ថិតិស្ថេរភាពច្បាស់លាស់ត្រូវបានកំណត់ជា០៤វិស័យធំៗរួមមាន៖ វិស័យការពារជាតិ សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ វិស័យការពង្រឹងរដ្ឋបាលសាធារណៈ វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ការពង្រឹងផ្នែកច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ និងការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ

Vision : A democratic society that democratization in particular democratic elections are promoted and qualified to bring benefits to people.

វិស័យការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច និងវិស័យការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យអប់រំ សុខាភិបាល ការងារ វប្បធម៌ និងសង្គមកិច្ច ហើយមានប្រជាពលរដ្ឋក្រោមមធ្យមភាគ បានពេញចិត្ត។ លទ្ធផលនៃការផ្តល់ពិន្ទុ ខុមហ្វ្រែល មើលឃើញថា ក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំនេះ មានការវិវត្តកាន់តែប្រសើរ ទោះបីការកើនឡើងនោះមានចំនួនតិចតួចក៏ដោយ ពោលគឺចំនួនប្រជាពលរដ្ឋបង្ហាញការ មិនពេញចិត្ត និងពេញចិត្តខ្លះបានធ្លាក់ចុះ ខណៈដែលចំនួនប្រជាពលរដ្ឋបង្ហាញការពេញចិត្តបានកើនឡើង។

ក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ប្រជាពលរដ្ឋបង្ហាញពីការពេញចិត្ត គឺមានតែចំនួន២៣%តែប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែចំនួននេះមានកំណើន បើប្រៀបធៀបរវាងដើមនីតិកាលឆ្នាំទី១ មាន៧% ។ ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋបង្ហាញពីការពេញចិត្តខ្លះបានកើនឡើងជាប្រចាំ ចាប់តាំងពីឆ្នាំទី១មក គឺមាន៣០% ដល់ឆ្នាំទី៤មាន៥០% តែបានថយចុះទៅវិញនៅឆ្នាំទី៥មាន ៤៥%។ និងចំនួនប្រជាពលរដ្ឋបង្ហាញពីការ មិនពេញចិត្ត បានចុះពី៤៦%ក្នុងឆ្នាំទី១ មកដល់ ១៤%ក្នុងឆ្នាំទី៥។

ក្នុងនីតិកាលទី៥នេះ ខុមហ្វ្រែលបានសង្កេតឃើញថា រដ្ឋាភិបាលនៅខ្វះខាតតម្លាភាពក្នុងការចាត់ចែងថវិកាជាតិនៅឡើយ។ ថវិកាជាតិដ៏ច្រើនសន្លឹកសន្លាប់ត្រូវបានដាក់ចូលក្នុងខ្ទង់មិនទាន់បែងចែកការចំណាយស្របពេលដែលរដ្ឋាភិបាលតែងតែទទួលរងនូវការរិះគន់ពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋ និងសហគមន៍អន្តរជាតិ អំពីការប្រើប្រាស់ធនធានរបស់រដ្ឋសម្រាប់ផលប្រយោជន៍នយោបាយនៃគណបក្សកាន់អំណាច និងការកើតមានអំពើពុករលួយក្នុងស្ថាប័នរដ្ឋជាដើម។ ប៉ុន្តែ បើប្រៀបធៀបនឹងនីតិកាលកន្លងទៅ ការទូទាត់ការចំណាយថវិកាជាតិសម្រាប់នីតិកាលទី៥មានភាពប្រសើរជាង ព្រោះការចំណាយថវិកាជាតិសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ ឆ្នាំ២០១៥ និងឆ្នាំ២០១៦ ត្រូវទូទាត់រួចរាល់ក្នុងនីតិកាលនេះ។

ការកែសម្រួលសមាជិករដ្ឋាភិបាលឆ្នាំ២០១៦ គឺត្រឹមតែជាការកែសម្រួលស្ថាប័នសម្រាប់សមាជិករដ្ឋាភិបាលដែលមានស្រាប់តែប៉ុណ្ណោះ។ សមាជិករដ្ឋាភិបាល និងជាពិសេសអនុរដ្ឋលេខាធិការ ព្រមទាំងទីប្រឹក្សារដ្ឋាភិបាលមានឋានៈស្មើសមាជិករដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានតែងតាំងថ្មីជារៀងរាល់ឆ្នាំ ហើយវាត្រូវបានគេមើលឃើញថា បានចូលរួមជាមូលហេតុនៃការកើនឡើងក្នុងការចំណាយថវិកាជាតិផងដែរ។

ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធិភាព(Effectiveness) ប្រសិទ្ធិផល(Efficiency) គណនេយ្យភាព និងតម្លាភាព និងបង្កើនទំនុកចិត្តពីប្រជាពលរដ្ឋម្ចាស់ឆ្នោតលើ ការអនុវត្តគោលនយោបាយដែលបានសន្យាមុនការបោះឆ្នោត គណបក្សនយោបាយដែលដឹកនាំរដ្ឋាភិបាល ឬរាជរដ្ឋាភិបាលគួរធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវចំណុចខាងក្រោម៖

- ដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយដែលមានសុចនាករច្បាស់លាស់អាចវាស់វែងបាន
- បង្កើនតម្លាភាព និងការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ចំពោះការប្រើប្រាស់ថវិកាជាតិសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំ ដោយកំណត់ខ្ទង់ថវិកាចំណាយមិនទាន់បែងចែកឲ្យកាន់តែតិច និងបន្តទូទាត់ការចំណាយថវិកាជាតិឲ្យកាន់តែឆាប់រហ័ស
- កាត់បន្ថយចំនួនមន្ត្រីនយោបាយនៃស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិដែលមានតួនាទីជា ឬឋានៈស្មើសមាជិករដ្ឋាភិបាល
- បន្តខិតខំសម្រេចឲ្យបាននូវការសន្យារបស់ខ្លួន ក្រោយទទួលបានការជឿទុកចិត្តពីប្រជាពលរដ្ឋតាមរយៈការបោះឆ្នោត
- ផ្តល់បរិយាកាសអំណោយផល ដល់គ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការចូលរួមតាមដាន និងវាយតម្លៃលទ្ធផលនៃការបំពេញ/អនុវត្តគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាល។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង៖

១. លោក គឹម ឈន	នាយកប្រតិបត្តិស្តីទី	០១២ ៩៤២ ០១៩
២. លោក កន សាវ៉ាង្ស	អ្នកសម្របសម្រួលផ្នែកអង្កេត	០១១ ៨៨ ៤៨ ៤០
៣. លោក សៀន ប៊ុនរិទ្ធ	មន្ត្រីផ្នែកអង្កេត	០១១ ៥៣ ៥៣ ៥៤

បេសកកម្ម៖ បេសកកម្មរបស់ខុមហ្វ្រែល គឺជួយបង្កើតបរិយាកាសគួរជាទីពេញចិត្ត និងមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ទី១/ដើម្បីឱ្យមានដំណើរការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ តាមរយៈការបញ្ចុះបញ្ចូល តស៊ូមតិ ដើម្បីទទួលបាននូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សមរម្យ, ការអប់រំដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកបោះឆ្នោត អំពីសិទ្ធិ និងសកម្មភាពចូលរួមសង្កេតការណ៍ របស់ពួកគេ ដែលអាចរារាំងនូវភាពមិនប្រក្រតី ព្រមទាំងផ្តល់នូវរបាយការណ៍អង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ និងឆាប់រហ័ស ដើម្បីអាចឱ្យមានការវាយតម្លៃលើដំណើរការ បោះឆ្នោតមួយដែលមិនលំអៀង និងមិនប្រកាន់បក្សពួក ទី២/ ដើម្បីឱ្យមានអត្ថន័យនៃដំណាក់កាលក្រោយពេលបោះឆ្នោត តាមរយៈការអប់រំ និងវេទិកាសាធារណៈក្នុងគោលបំណងជំរុញលើកទឹកចិត្ត ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចការនយោបាយ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចនានា ការតស៊ូមតិ/បញ្ចុះបញ្ចូលដើម្បីឱ្យមានការកែទម្រង់ ដំណើរការបោះឆ្នោតដែលបង្កើននូវគណនេយ្យភាព (ការទទួលខុសត្រូវ) របស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត ព្រមទាំងផ្តល់នូវរបាយការណ៍អង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ និងឆាប់រហ័ស ដើម្បីអាចឱ្យមានការវាយតម្លៃមួយដែលមិនលំអៀង និងប្រកាន់បក្សពួក ទៅលើការបំពេញកម្មវិធីនយោបាយ និងដំណើរការអនុវត្តន៍ ការងាររបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត។